

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 7. Quæ dignitas successorem habeat,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

supradicta in hoc etiam casu militat, scilicet inuoluitur fore appositum tunc nomen personae: tum etiam quia in e. quoniam Abbas, de officio delegati. ubi declaratur quoniam sit commissio realis, dicitur esse in qua sub expressis nominibus locotum & non personatum fit. Ergo à contrario, ubi sub expressis nominibus personatum fit commissio, non realis, sed personalis censenda est: & ita tenet Sanchez, Bonac. Flamin. Salas, & alii supra relati nihil distinguentes.

Secundo limitat Sanchez, Bonac. Salas, & alii supra ut intelligatur commissio esse personalis nisi ex circumstantiis red-detur, vel damosa alteri, iniusta, vel inutilis, quia semper in casu dubio praesumendum est delegatam non velle suam dis-positionem inuisitam vel inuisilem esse.

§. VII.

Quae dignitas successorem habeat.

- 1 Proprietas quatio & distinguuntur dignitates
- 2 Commissiones factae legato non transeunt ad successorem.
- 3 Commissiones factae canonico, qui existimant non transire ad successorem, probabiliter censentur appositum in Ecclesia, ubi est certus numerus canonicorum.
- 4 Iudici synodali facta commissio ad successorem non transit.
- 5 Vicarius Episcopi non habet dignitatem perpetuam.
- 6 De rigore iuris commissiones illi factae non debent ad successorem in officio transire ac transeunt ex consuetudine.
- 7 Nominis vicarii, seu officialis non comprehenditur Episcopus, etiam mortuo, seu remoto ab officio vicario.
- 8 Neque nuptius, seu legatus Apostolicus.
- 9 Neque auditor camerae Apostolicae.
- 10 De vicario capituli sede vacante qui affirmat nomine officialis, & vicarii diocesani intelligi, ac proinde exquiri posse commissiones diocesano factas
- 11 Quid dicendum.
- 12 Sed quid si duo sint officiales principalior eligi debet, si aequè sint principales in gratiosis referentibus quilibet eligi potest in contentiosis varianti Doctores: censentur probabiliter recur-rendum esse ad de legantem
- 13 Electio uno officiali in rescriptis pro foro externo, non potest alius adiri, secus in foro poenitentiae.
- 14 Non potest Episcopus ab uno has commissiones auferre & alteri committere, si in officio vicariatus illum teneat.
- 15 Sub nomine vicarii diocesani intelliguntur vicarii palato-rum habentium iurisdictionem, quasi Episcopalem.
- 16 Vicarii foranei non possunt commissiones factas diocesano expedire.

Pro intelligentia superioris doctrinae restat explicare quae dignitas intelligatur successorem habere vt sic commissio facta alicui ratione dignitatis ad successorem illius transeat. Et ratio difficultatis est. Nam commissio facta Vicario Legato à latere, Canonico, & iudici synodali videtur ad successorem transire: cum tamen haec dignitates proprie successorem non habeant.

Ve ergo cum distinctione procedamus.

Primo dicendum est de Legato.

Secundo de Canonico.

Tertio de iudice synodali

Quarto de vicario.

1 Ex primo de legato dicendum est commissiones illi factas etiam sub nomine solius dignitatis, non transire ad successorem in legatione, sed esse personale ac proinde finito eius officio exingui. Ratio est clara quia dignitas Legati successorem non habet quia non est dignitas permanens in Ecclesia, sed ad voluntatem Pontificis constituitur: ac proinde quoties alicui legatio committitur, de nouo creati Legatus dicitur, non succedere praeterito. Quapropter prouisiones, & reservationes beneficiorum à Legato factae, si effectum sortitae non sunt, finita legatione expirant: vt habetur in c. praesenti, de offi. legati, in 6. & tenet Sanchez alios referens lib. 8. disp. 27. n. 11. Gutierrez de matrim. 125. n. 4. Bonacina disp. 1. q. 3. punct. 8. num. 5. Salas disp. 20. sect. 17. sub. numer. 124. versic. ex dictis. Gutierrez de matrim. cap. 125. num. 14. Nicol. Garc. de benefic. 6. part. c. 2. n. 34. & alii apud ipsos.

2 Secundo de Canonico dubitari potest, an commissio illi facta, etiam sub nomine solius dignitatis, transeat ad successorem.

Respondet Sanchez aliis relatis lib. 8. disp. 27. num. 12. siue in Ecclesia sit certus numerus Canonicorum, siue non; commissio facta Canonico ad successorem non transit de rigore iuris; quia non habet successorem, bene tamen ex benigna interpretatione voluntatis Pontificis, sicuti de vicario dicimus: consentit Bonacina disputat. 1. quaest. 3. p. 8. §. 1. num. 14.

At mihi probabilius est, si in Ecclesia sit numerus certus Canonicorum, quorum quilibet habet suum titulum vt in multis Hispaniae Ecclesiis contingit commissio facta Canonico S. Petri, sub nomine dignitatis ad successorem transeat. Mouerit Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars I.

quia verè huiusmodi canonicatus est beneficium perpetuum, quod petit successorem, siquidem tenetur Praelatus de illo prouidete, neque potest diuidere, aut extinguere. Caput autem dilectio, de praebenda, §. praeterea ubi dicitur canonicatum cum Canonico nasci, & desinere cum defuncto, loquitur quando in Ecclesia non est certus numerus praebendarum quia tunc per mortem vnius Canonici nulla dignitas vacat: si quidem liberum est electoribus de nouo illum creare: in Ecclesia ubi est certus numerus praebendarum praebenda verè dicitur vacare, vt colligitur ex illis verbis, vno individuo iure vacante, sic tenet relato Anastasio Germonio, Nicol. Garcia 6. p. de benefic. cap. 2. num. 37.

4 Tertio dubitari potest de iudice synodali an inquam, ad successorem transeat: Et breuiter dicendum est, nullo modo transire, sed cum ipso exingui: tum quia huiusmodi iudices debent designari nominatim, & in particulari: vt colligitur ex Trident. sess. 25. de reformis, cap. 10. ubi statuitur designari personam, quae qualitates habeat iuxta ca. statutum, de rescriptis, in 6. quibus causae à Romano Pontifice delegari possint. Ergo eorum assignatio non transit ad successorem in praebenda, tum quia esto assignarentur in genere, & sub nomine dignitatis, verbi gratia, sit, iudex synodalis Decanus huius Ecclesiae: illo mortuo non transit ad successorem decanatus quia non transit iudicatura, sed cum primo assignato expirat sic docet Garcia 9. p. de benefic. cap. 2. n. 349. cum Michaeli Acofta in cap. quoniam Abbas de officio delegati, & referet ita declaratum fuisse in regia Cancellaria Pintia & à sacra Congregatione super Concilium illo c. 10. quam declarat. nem referet, Barbol. super Concil. in noua edit. Flamin. de rescriptis, lib. 1. q. 11. n. 14. Cualos commun. contra comm. q. 66. 6.

5 Quarto dubitatur de vicario & quidem statuendum est vicarium Episcopi non habere dignitatem perpetuam, quia vicariatus non est dignitas, quae successorem exoptulat. Non enim tenetur Episcopus mortuo vicario alium substituere, sed pro libito illum substituit, sicuti & pro libito illum in officio conseruati poterat enim ab officio remouere, quae omnia constant ex c. 1. & 2. de officio vicarii in 6. & Clem. 2. de rescriptis, trad. Rebuffit. de forma vicarii n. 192. Barbosa de potestate Episcopi 2. part. allegat. §. 4. n. 170. & multis citatis n. 145. Quapropter vicarii dignitas, quae nulla alia est quam iurisdictio ab Episcopo delegata, perit morte vicarii, vel remotione illius ab officio: & quando alius loco illius assumitur, non debet dici subrogari in eadem potestate dignitate, sed in alia simili: & sic proprie est de nouo creatus, non tamen est proprie successor. Ex qua doctrina videbatur inferri necessario commissiones factas vicario Episcopi etiam sub nomine dignitatis, tantum esse personales: quia eius dignitas personalis est non perpetua, neque illi per te inherens, sed ex voluntate alterius contingens: sic tradit late probans, & alios allegans Menochius lib. 4. praesumpt. 121. n. 5. & de arbitrio lib. 1. q. 68. num. 24. Mantica de coniecturis, lib. 8. tit. 17. n. 3. Flamin. de rescriptis, lib. 7. q. 24. n. 76. & alii plures relati à Garcia 6. part. de benefic. cap. 2. num. 32. Sanchez lib. 8. disp. 27. num. 8.

6 Nihilominus est hoc de rigore iuris verum sit: attendenda consuetudine, & stylo curiae commissiones factae vicario sub nomine dignitatis ad successorem in vicariatu transeunt: praesumitur enim intentionem Pontificis ita esse, ne passim rescripta vicariis Episcoporum commissa pereant, & ne sumptus in nouis expeditionibus multiplicentur: neque conscientiae multorum diu sint vinculis alligatae, & grauatæ dilatione neque expeditionis. sic docuit Abbas in cap. quoniam Abbas, n. 11. de offi. delegati, Cardinal. ibi, & in Clem. 2. de rescriptis, q. 5. ubi gloss. verbo principalis Hieronym. Gabr. cons. 33. hb. 2. Thom. Sanchez. n. 10. & 31. Bonacina disp. 1. q. 3. punct. 8. num. 5. Salas disp. 20. sect. 17. sub. numer. 124. versic. ex dictis. Gutierrez de matrim. cap. 125. num. 14. Nicol. Garc. de benefic. 6. part. c. 2. n. 34. & alii apud ipsos.

7 Sed adhuc est difficultas, qui vegiant nomine vicarii Episcopi, seu officialis diocesani intelligendi, vt possint dispensationes, & commissiones factas vicario Episcopi, seu officiali diocesano expedire;

Et primo dicendum est nullo modo venite intelligendum ipsemet Episcoporum etiam mortuo, vel remoto ab officio vicario, quia Episcopus non est vicarius, neque dignitas Episcopi est dignitas vicariatus, sed omnino distincta: vt constat ex cap. venerabilibus, in primis de sentent. ex commun. in 6. Neque obstat esse idem tribunal Episcopi, & vicarii, vt possit Episcopus causas commissas vicario expedire quia est idem tribunal in his, quae competunt vicario ex commissione Episcopi & iure ordinatio, non ex commissione, & delegatione Pontificis sic Nauarr. lib. 1. consil. in 2. edit. de officio delegati, cons. 5. n. 4. Sanchez plures referens lib. 8. disp. 27. n. 30. Bonacina disp. 1. q. 3. punct. 8. §. 1. n. 11. Gutier. de matrim. cap. 125. n. 11. Salas disp. 20. sect. 17. versic. ex dictis.

8 Nec videtur intelligendus nomine vicarii, seu officialis diocesani, Nuntius seu Legatus Apostolicus tum quia Legatus Apostolicus non est vicarius neque officialis diocesanus cuius est commissio talis facultas: tum quia Legatus non potest se intromitti

DE
ASTRO
PALAT
TON.
LIV.

intromittere in his, quæ à Sede Apostolica specialiter delegantur: iuxta cap. *Anduisti*, 2. de officio legati. & ita tenet relato Sahagun, Nicol. Garcia 6. part. de benef. cap. 2. sub num. 58. ver. sic sed restat.

9. Tertio nec videtur intelligendus auditor cameræ Apostolicæ: nam licet hic sit litteratum Apostolicarum vniuersitatis executor, id est, ubi alij executores deputati non fuerunt, at ubi deputati sunt, solum potest accumulari cum illis litteras expedire, sic Garcia *suprà*.

10. Quarto de vicario Capituli Sede vacante plures affirmant nomine vicarii dicecclani venire intelligendum: ac proinde litteras commissas vicario Episcopi, seu dicecclani, posse illas expedire docet Cardina. *Clement. 2. de rescriptis. quest. 13. n. 15. Sanchez. disp. 27. n. 10. 31. & 33. Zechus de vicario Episcopi. c. 23. §. 1. n. 1. indicat Salas disp. 20. c. 17. ver. ex dictis; præcipue h. sub nomine vicarii dicecclani commissio facta est. Mouentur; quia hic vicarius Capituli Sede vacante vetè est vicarius dicecclanus: imò vetè dici potest vicarius Episcopi, id est, illius qui Episcopalem habet iurisdictionem.*

11. Verum si commissio facta sit vicario Episcopi, censet non venire intelligendum vicarium Capituli Sede vacante; quia proprie, & in rigore vicarius Capituli, non est vicarius Episcopi sed iurisdictionis Episcopalis, vt docet glossa in *Clement. 2. de rescriptis. verbo Episcopi*. Lambertinus de iure patronatus. 3. p. 2. l. *quasi*, 1. ar. 7. n. 3. Garcia 6. p. de benef. c. 2. n. 41. vbi plures referunt Bonacina disp. 1. *quasi*, 3. punct. 8. §. x. n. 7. ver. ego vero. August. Barbol. de potestate Episcopi. 2. p. allegat. 54. num. 142. Si autem commissio facta fuerit vicario seu officiali dicecclano, vt communitè fieri solet tunc probabilis, imò pro certo existimo non venire intelligendum vicarium Capituli Sede vacante in dispensationibus matrimonialibus, & rescriptis iustitiæ, & gratiæ quæ dantur in forma dignum; quia auctoritate vicario Capituli; siquidem semper committuntur Episcopo viciniori, aut eius vicario; neque vicarius Capituli audeat illas litteras expedire sine noua commissione. sic Hieronym. Paul. de præd. Cancellar. in prin. ver. circa qualitatem personarum. Leo in thesauro fori Ecclesiastici cap. 10. n. 8. fallent. 5. & 6. Sahagun in c. quoniam Abbas. n. 1. Garcia Pluribus decisionibus Kote comprobans 6. p. de benef. cap. 2. num. 44. vsque 58. Bonacina *suprà*. August. Barbol. de potestate Episcopi. 2. p. allegat. 54. n. 158. Notanter dixi non posse vicarium Capituli Sede vacante expedire dispensationes matrimoniales, & rescripta, quæ dantur in forma dignum, commissis officiali dicecclano; quia ex stylo curiæ contrariū habetur. vt intelligas commissiones, & executiones in forma gratiosa seu in forma commissoria quæ non sit in forma dignum. & executiones pensionum, & delegationes causatum, & litium posse per vicarium Capituli Sede vacante expediri, si fuerint vicario, seu officiali dicecclano commissæ: tum, quia in his non habetur in contrario stylo curiæ, tum quia nomine vicarii, seu officialis dicecclani venit intelligendum vicarius Capituli Sede vacante, vbi contrariū de stylo non constat: vt docet glossa *Clement. est principalis de rescriptis, verbo Episcopi*. Imola, Anchar. & alij, quos sequitur Sanchez lib. 8. disp. 27. num. 32. & 33. & plures, quos refert & sequitur Garcia 6. p. cap. 2. num. 47. & ita tenet ipse Garcia sub num. 58. cum D. Sahagun, in c. quoniam Abbas, de officio deleg. n. 15. & addit delegaciones factas à Nuntio Apostolico in Hispania vicario dicecclano, etiam in forma dignum. posse expediri per vicarium Capituli: quia solum ex stylo curiæ Romanæ non venit intelligendus vicarius Capituli nomine vicarii dicecclani non tamen ex stylo Nuntii & aliorum.

12. Sed quid si eiusdem Episcopi sint duo officiales quibus poterit expedire litteras officiali dicecclano commissas?

Respondeo, si vnus est principalior, eo quod magis latam iurisdictionem habeat, is solus poterit expedire quia is solus nomine officialis dicecclani intelligitur in rescriptis Pontificis, vt constat ex *Clement. 2. de rescriptis*, & ibi glossa verbo principalis. Item quia nomen dignitatis absolute prolatum stat pro principaliori significato. Quocirca si plures in vna Ecclesia essent Archidiaconi, & commissio facta esset Archidiacono absolute, intelligi debet esse facta principaliori: sic Sanchez alios referens n. 36. alias *scilicet* 17. sub nu. 14. Gutierrez de matr. cap. 12. §. num. 14. Bonacina num. 10.

Si autem vterque officialis esset æque principalis, tunc distinguendum est inter dispensationes, & rescripta contentiosa, & non contentiosa nam pro dispensationibus, & rescriptis, quæ contentiosa non sunt neque inter partes agitantur, poterit quamlibet illorum eligere, qui nullum inde sequitur inconueniens, & videtur esse mens concedendæ: sic glossa *cap. quoniam Abbas, verbo substitutum, de officio deleg. Sanchez num. 37. sine Bonacina & Salas suprà*. Pro dispensationibus verò, & rescriptis contentiosis tenet glossa supradictæ loco esse iudicem quem actor maluerit, quia in fauorem eius rescriptum concessum est, sic videtur electio eius voluærit remitti. Alii vt Broius de c. quoniam Abbas, d. 77. censent ambos esse simul iudices, & neutrum fecerim, quia non maior ratio vnus, quam alterius. Salas autem, & Bonacina *suprà*, censent con-

sententibus partibus quemlibet eligi posse, quia quislibet habet auctoritatem, neque vlli sit iniuria: at dissentientibus partibus concurrentium esse ad Principem, vt determinet. Mihi verò probabilis videtur neutrum à partibus eligi posse, sed electionem, & determinationem faciendam esse à delegante. Mouentur, tum quia hæc est communis sententia, vt videri potest in his, quos refert, & sequitur Sanchez n. 37. tum quia tota iurisdictione, & potestas iudicandi, quam quilibet illorum officiarum habere potest, est ex commissione non ex electione partium. Ergo si commissio non magis vnus, quam alium iudicem signat, partes non poterunt vnus potius, quam alium designare. Vtrumque autem designate non possunt, quia non duobus, sed vno tantum commissio facta est. Adde quando vna pars in assignatione discedit, non potest iudex assignatus ab alia parte concedere, & eon ob aliam rationem, nisi quia in rescripto non fuit actori talis potestas eligendi concessa, sed neque etiam fuit concessa, quando alia pars consenserit. Ergo, Dices, ergo manebit inritum rescriptum quia est incertum iuxta cap. *ad hac, cap. fin. de rescriptis*.

Respondeo negando consequentiam; quia non est incertum rescriptum: sed certum, de re, inquam, certa, & de persona certa sub distinctione: quod est hæc sit aliqua incertitudo, non vitiat rescriptum, quia purgari potest ex assignatione delegantis, nulla facta in rescripto mutatione: vitiat autem rescriptum, si omnino incertus iudex eligeretur: at quia, in presertim ex certis personis iudex eligitur, non incertus omnino, sed certus reputari debet: & ita cum Bero. de defid. Sanc. illo. n. 37.

13. Vnum tamen est omnino aduertendum, in rescriptis pro foro externo electo vno officiali, quando partes illium eligere possunt, non posse alium æque principalem adiri. Probant aliqui, quia vbi conceptum est iudicium, ibi terminari debet, vbi *capitulum 30. ff. de iudiciis*. Sed finis ratio, quia per solam rescripti presentationem iudicium conceptum non est, vt supra diximus, sed per citationem, vel litis contestationem. Ratio autem vera est, quia electione illius facta per rescripti presentationem, cum animo procedendi circa illum, acquirit iudex signatus iurisdictionem, quæ tamen pro voluntate partis tolli non potest, neque ipse in alium nisi subdelegando in causis, in quibus subdelegare permittitur, transferre potest. sic Anton. cap. licet, vniuersæ, num. 13. de officio deleg. glossa illo quoniam Abbas, verbo substitutum. Sanchez num. 38. Bonacina num. 30. At si electus moteretur, deponeretur, aut alia via alius loco illius subrogaretur, hic posset causam finire, sic Salas, Sanchez *suprà* quia vne successores reputat eadem personam cum illo, qui fuit primo electus. In foro autem contentiosæ satis probabile est electo vno iudice alium adiri posse quouisque inuenias, qui dispensationem in tui fauorem expediat. Quia videtur concessa facultas iuxta naturam fori penitentialis, quæ est vt possit penitens electo vno Confessore, illum relinquere, & alium adire, & ab eo abolitionem impetrare. In electione Confessoris delegati videtur dicendum te posse, si eius sententia non placeat, alium eligere, qui iudicet, quia censetur tibi data potestas eligendi, quouisque impetres rescripti consummationem. sic Sanchez lib. 8. disp. 27. num. 40. cum Suarez tom. 4. de penitentiis. disp. 27. sect. 4. dub. 2. num. 7. Salas num. 124. sine, aduersus Nauarr. lib. 1. consil. in 2. editione. Tit. de officio delegati consil. 8. num. vnico.

14. Secundo aduerto, nullo modo posse Episcopum à suo vicario has commissiones auferre, & alteri concedere, manente priori in officio vicariatus, quia non pendet ab Episcopo vicarius in hatum commissionum expeditione: neque potest ad solas harum commissionum expeditiones vicarium statuere, quia iste non esset vicarius Episcopi proprie, quod requiritur, vt capax sit harum delegationum sic Salas disp. 29. sect. 17. sub num. 124. sine. Sanchez lib. 8. disp. 27. num. 42. Bonacina disp. 1. *quasi*, 3. punct. 8. §. 1. num. 11. librum tamen est Episcopo vnum vicarium ab officio remouere, & alium constituere: & tunc nequit prior dispensationes sibi presentatas tanquam vicario expedire, sed expediendæ erunt per successorem: sic doctores nuper relati quod examinandum est in § sequenti.

15. Quinto de vicariis Prælatorum habentium iurisdictionem, quasi Episcopalem, est dubium, an veniant intelligendi sub nomine vicarii, seu officialis dicecclani, cui committuntur rescripta?

Plures, quos refert Sanchez lib. 8. disp. 27. num. 34. negant cum glossa in *Clement. est principalis de rescriptis. verbo Episcopi*, contentis nouissimè Augustin. Barbofa de potestate Episcopi; 2. part. allegat. 54. num. 143. Sbrozus lib. 2. *quasi*, 23. num. 8. Mouentur, quia hi non sunt capaces harum delegationum, eo quod non habeant dignitatem. Ceterum probabilis censetio capax esse harum delegationum: tum quia hi verè habent dignitatem, sicuti vicarius Episcopi, habent enim ream Ecclesiasticarum administrationem cum iurisdictione, in quo consistit dignitas Ecclesiastica, vt testatur multis r-latis Sbrozus us. l. 2. c. 17. n. 11. Barbofa de potestate Episcopi. p. allegat. 54. n. 133. tum quia verè hi vicarii sunt vicarii dicecclani, neque quæ villus alius ibi adest: tum denique, quia ita videtur in præ-

rescriptum

receptum, ne deterioris conditionis sint illae diceceses omnibus: & ita tenet Sanchez alios referens supra numero 34. Flores de Meno variis lib. 3. quest. 4. a. num. 14. Bonacina disp. 1. q. 3. p. 8. n. 1. num. 9.

16. Sexto dubitari potest de vicariis Episcopi foraneis, an, inquam, expedire litteras commissa vicario dicecesano possit?

Et pro certo tenendum est non posse, quia non sunt vicarij dicecesani: ita aliis relatis docet Barbosa numero 139. Adde vicariatum foraneum non proprie dici obtinere dignitatem, sed officium, ut testatur Aloysius Riccius in praxi fori Ecclesiastici, decis. 377. num. 1. in 1. edit. & in 2. edit. refol. 551. Barbosa supra num. 140.

Sepimo de vicario Episcopi electi, sed nondum consecrati, an, inquam, possit expedire has litteras commissa vicario Episcopi?

Respondeo probabiliter posse: tum quia hic verè est vicarius Episcopi, & nullus alius ibi adest, qui has litteras expedire possit. Tum quia de se capax est huius delegationum, utpote in dignitate constitutus, sic glossa verbo Episcopi, in Clement. 1. §. 1. principalis, de rescriptis. Sanchez libro 8. disp. 27. n. 35. Barbosa de potestate Episcopi, 2. part. allegat. 54. num. 138. & alij apud ipsos.

§. VIII.

An si delegatus, cui sunt commissa rescripta Pontificia, remoueat a dignitate, verbi gratia, canonicus à canonicatu, vicarius à vicariatu, possit eas litteras expedire.

- 1 Si commissio facta est ratione officij, expirat.
- 2 At si facta sit personalis? Proponitur dubitandi ratio.
- 3 Censet expedire commissioem posse, si aliquem ex supradictis titulis habuit tempore commissionis.
- 4 Satisfit rationi contraria.
- 5 Excepit, nisi delegatus priuatus fuerit in pœnam dignitatis.
- 6 Item si delegatus transiit ad statum incompatibilem.

1. **ET** quidem si commissio fuit facta ratione dignitatis, seu officij, certum esse debet relicto officio extingui commissionem, siue res incepta sit, siue non. Quia cessat conditio sub qua commissio fuit facta, sic glossa verbo principalis, Clement. 2. de rescriptis. vbi Cardinal. numero 7. Imola numero 11. & 13. Abbas, Bald. Henricus, Ioann. And. Bellanera, & alij, quos refert, & sequitur Sanchez libro 8. de dispensat. disp. 27. numero 23. & 28. sine. Bonacina disputat. 1. quest. 3. punct. 8. §. 1. num. 13. Ebrozios lib. 3. quest. 47. Barbosa de potestate Episcopi, 2. p. allegat. 4. num. 156. Fiamm. lib. 1. quest. 11. num. 16. Garcia de benef. 6. part. cap. 2. numero 49. Gutier. de matrim. cap. 15. num. 13.

2. Si autem commissio facta fuit personalis, non caret difficultate, an delegatus possit illas litteras expedire? quia illæ litteræ committunt non possunt, nisi in dignitate constitutus, ut constat ex cap. statutum, de rescriptis. in 6. & Trident. sess. 25. c. 10. de reformis. sed ille delegatus iam non est in dignitate constitutus. Ergo iam non valet illas litteras expedire. Probo consequentiam: quia ratio, quare in delegato Sedis Apostolicæ expostulatur dignitas, est, ne Papa, & Sedes Apostolica à vili ministro represententur: ut tradit glossa in supradicto capite statutum, verba committantur. ibi, ne vispendantur à tali ministro. Sed hæc ratio militat tam in principio causæ, quam in medio, & fine: imò magis in expeditione causæ, quam in eius acceptatione. Ergo.

3. Nihilominus tenendum est, posse huiusmodi delegatum, cui sub nomine proprio commissio facta est, litteras expedire, quatenus nec dignitatem, personam, aut canonicatum habeat, modo aliquem ex his titulis habuerit quando commissio illi facta fuit, docet glossa in supradicto capite statutum, verbo committitur, in fine. Decius cap. quoniam Abbas, de officio deleg. n. 96. Berouius n. 95. Felinus n. 5. Cæuallos pract. quest. 666. n. 5. & quest. 667. n. 10. sine. Sanchez plures referens libro 8. disp. 27. num. 28. Flamin. lib. 1. quest. 11. num. 6. & seqq. Bonacina disp. 1. quest. 3. punct. 8. §. 1. numero 17. Augustin. Barbosa de potestate Episcopi 2. part. allegat. 54. num. 155. Garcia 9. p. de benef. cap. 2. num. 351. & alij apud ipsos: & testatur Garcia, Barbosa, Flamin. Sanchez, sic decimum fuisse à facta Congregatione, quas decisiones ipsemet Flamin. & Garcia referunt, & nouissime adducunt à Ioanne Gallemar illo capite 10. Concil. sessio. 25. de reformis. Probatur, quia illa commissio personæ, & non dignitatis facta est. Ergo si illa persona capax fuit illius commissionis, quando illi commissio facta est, nequit illam deperdere, ob deperditam dignitatem, quia non videtur in consecrati, pendere à dignitate, sicut donationem factam pauperi non deperdit pauper, ex eo quod postea diues factus fuerit, quia non pauperat, sed personæ pauperi facta.

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars I.

Et est. Ratio est, quia huiusmodi qualitas non expostulatur adesse, nisi tempore commissionis, quod constat ex illis verbis dicti capituli statutum Sancimus, ut nullis, nisi dignitate prædicta aut personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum cathedralium canonicis causa, auctoritate litterarum, Sedis Apostolicæ, vel Legatorum iussu de cetero committantur. Ergo, si dignitas adfuit tempore commissionis, commissio habuit effectum. Ego etiam si postea deperdat dignitas, non deperdetur commissio; quia nullibi habetur ad executionem litterarum requiriti, sed solum ad illarum commissionem. Vide Flamin. illa q. 11. multis hæc rationem exponentem.

4. Neque obstat ratio in contrarium, cui bene satisfacit Flamin. cum Imola in Clement. 1. §. 1. principalis, de rescriptis. cel. 4. Negat enim dignitatem expostulatam esse à delegato, tanquam finalem causam, ne à vili ministro Sedes Apostolica representetur. nam licet hæc ratio fuerit impulsiva, non tamen finalis, finalis enim fuit: ne ab imperitis, & inhonestis Sedes Apostolica representetur, argum. cap. cum in euntia, de electione. Quæ ratio semper permanet, etiam si dignitas cesset. nam propter qualitatem præcedentem tempore commissionis, semper præsumptio est peritiæ, & honestatis in delegato. Adde, etiam si detames finem expostulandi dignitatem in delegato esse, ne à vilius personis Sedes Apostolica representetur, non cessare huiusmodi finem, etiam si cesset dignitas, modo non cesset per priuationem, aut inhabilitatem aliquam, quia iam illa persona qualificata est ob dignitatem tempore commissionis habitam, neque viliis reputari potest.

Ex quo fit limitanda esse primò hæc doctrinam, ut intelligatur, nisi delegatus in aliquo delicti pœnam priuatus fuerit tali dignitate, quia tunc cessat finis, ob quem diximus, dignitatem in delegato expostulari, qui est mortuus honestatis, & peritiæ. Adde esse personam vilem & indignam representandi Sedem Apostolicam, sic tradit Sanchez n. 26. cum Bald. l. generaliter. C. de Episcopis, & clericis. num. 7. Decius cap. quoniam Abbas num. 58. de officio deleg. & ibi Felin. num. 5. Berouius num. 96. & probat ex text. in l. C. sicut, sed ff. de Senatoribus, vbi remouetur à senatu ob turpitudinem iudicare nequit, secus si ob aliam causam.

6. Secundo limitanda est doctrina cum eodem Sanchez numero 27. Decio, Felin. & Berouio supra Flamin. lib. 1. q. 11. n. 25. Bonacina disp. 1. quest. 3. punct. 8. §. 1. numero 13. ut intelligatur, nisi delegatus transierit ad statum incompatible delegationis, eo quod factus fuerit incapax iurisdictionis Ecclesiasticæ; ut quia contraxit matrimonium, vel quid simile fecit, nam in hoc casu non poterit illam causam expedire, quia non presumitur Pontifex velle, ut eius iurisdictione utatur, qui sic est impeditus.

PUNCTVM XVII.

An priuilegium, & dispensatio cessent renuntiatione ipsius priuilegiati.

- 1 Controversa est de priuilegio in fauorem priuilegiati concessio, non de priuilegio in bonum commune, quod renuntiare non potest.
- 2 Clericus renuntiare non potest priuilegio fori, & canonico. Quid de filiisfamilias in priuilegio Macedoniano, & de minore in beneficio restitutionis in integrum?
- 3 Vinculum, quod semel per priuilegium, seu dispensationem sublatum est, non redit renuntiatione.
- 4 Renuntiatio priuilegij non est non usus illius.
- 5 Ad renuntiationem, per quam priuilegium cessat, requiritur voluntas libera renuntiantis.
- 6 Sed an hæc sufficiat, sub distinctione responderetur.
- 7 Proponitur obiectio, & soluitur.
- 8 Electus renuens consentit electioni, mutata voluntate consentire potest.
- 9 Limitatur supradicta doctrina in vinculo voti, & iuramenti, sed cum declaratione.
- 10 Renuntiatio priuilegij acceptari debet à concedente priuilegium.
- 11 Qua sit renuntiatio tacita.
- 12 Per ipsam, nisi à concedente acceptetur, non amittitur priuilegium.
- 13 Si obtinuit dispensationem, ut ducet Mariam, duxisti aliam, ea mortua potes priorem ducere.
- 14 Dispensatus ad beneficia, si ad nuptias transte, non ob id cassatur dispensatio, sed mortuo uxore illa vti poterit.

1. **P**onendum est primò, sermone esse de priuilegio, & dispensatione, quæ in bonum priuilegiarum, primò & per se cedunt, quia hæc solum sunt, quæ renuntiare possunt, ex l. quod fauore, C. de legib. & l. pacisci. ff. de pactis, & l. pactum inter heredes eodem, l. ff. de feruis, & l. si iudex ff. de minorib. & cap. ad Apostolicam, de regularibus. Priuilegia namque, quæ in bonum commune directè ordinantur, renuntiare nulli modo possunt à partiu